

De lidstaten zorgen ervoor dat zij beschikken over procedures waarmee zij uiterlijk binnen acht uur kunnen antwoorden op spoedeisende verzoeken om informatie.

Tevens wordt een verplichting tot motivatie in hoofde van de lidstaten opgelegd bij het niet naleven van de termijn. Uitzonderlijk kan de termijn verlengd worden tot drie dagen. De lidstaten zorgen ervoor dat niet-spoedeisende verzoeken om informatie of inlichtingen binnen een week worden beantwoord, indien de gevraagde informatie of inlichtingen zijn opgeslagen in een voor een rechtshandhavingsautoriteit rechtstreeks toegankelijke gegevensbank. In alle andere gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat de gevraagde informatie binnen veertien dagen aan de verzoekende bevoegde rechtshandhavingsautoriteit wordt meegedeeld. Indien de aangezochte bevoegde rechtshandhavingsautoriteit niet in staat is binnen die termijn te antwoorden, geeft zij de redenen hiervoor op middels het formulier in bijlage A bij dit kaderbesluit.

Informatie en inlichtingen kunnen op grond van dit kaderbesluit worden uitgewisseld langs alle bestaande kanalen voor internationale samenwerking bij de rechtshandhaving. Voor het verzoek om en de uitwisseling van informatie wordt de taal gebruikt die voor het gekozen kanaal gebruikelijk is.

Belangrijk is tevens dat de informatie en inlichtingen tevens conform de Europol-Overeenkomst aan Europol en conform het Eurojustbesluit aan Eurojust meegedeeld worden, voorzover de uitwisseling verband houdt met een strafbaar feit of strafbare activiteit die onder het mandaat van Europol of Eurojust valt.

De informatie kan worden uitgewisseld op verzoek of uit initiatief.

De persoonsgegevens die worden verwerkt bij de toepassing van dit kaderbesluit worden beschermd overeenkomstig het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en, voor de lidstaten die het hebben bekrachtigd, het Protocol van 8 november 2001 bij dat Verdrag, wat de toezichthoudende autoriteiten en

de grensoverschrijdende gegevensstromen betreft.

Een bevoegde rechtshandhavingsautoriteit mag slechts weigeren informatie of inlichtingen te verstrekken indien er feitelijke redenen zijn om aan te nemen dat de verstrekking van de informatie of inlichtingen:

- a) de wezenlijke nationale veiligheidsbelangen van de aangezochte lidstaat zou schaden, of
- b) het welslagen van een lopend onderzoek of een lopende criminele-inlichtingenoperatie, dan wel de veiligheid van personen in gevaar zou brengen, of
- c) duidelijk niet in verhouding staat tot noch relevant is voor de doeleinden waarvoor de betrokken informatie of inlichtingen zijn gevraagd.

Indien het verzoek betrekking heeft op een strafbaar feit dat naar het recht van de aangezochte lidstaat strafbaar is gesteld met een gevangenisstraf van maximaal een jaar, kan de bevoegde rechtshandhavingsautoriteit weigeren de gevraagde informatie of inlichtingen te verstrekken.

Het bepaalde in artikel 39, leden 1, 2 en 3, en in artikel 46 van de Schengenuitvoeringsovereenkomst wordt, voorzover het betrekking heeft op de uitwisseling van informatie en inlichtingen ten behoeve van een strafrechtelijk onderzoek of een criminele-inlichtingenoperatie in de zin van dit kaderbesluit, vervangen door dit kaderbesluit.

Patrick Zanders*

THE ORGANISED CRIME THREAT ASSESSMENT (OCTA)

Het Haags programma¹ voorziet dat met ingang van 1 januari 2006 Europol zijn situatierapporten over criminaliteit moet vervangen door jaar-

* Juridisch Adviseur bij het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering (Algemene Directie Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken).

¹ Besluit van de Europese Raad van Brussel van 4/5 november 2004 - het Haags programma

lijkse "dreigingsanalyses" over ernstige vormen van georganiseerde criminaliteit, die zijn opgesteld met behulp van door de lidstaten verstrekte informatie en van bijdragen van Eurojust ende Task Force van hoofden van politie.

De Raad moet deze analyses gebruiken voor de vaststelling van de jaarlijkse strategische prioriteiten die als richtsnoeren voor verdere actie zullen dienen. Dit dient de volgende stap te zijn in het opzetten en uitvoeren van informatiegestuurde rechtshandhaving (ILP: Intelligence Led Policing) op EU-niveau.

Het geheel kaderde in het vooruitzicht van het ratificeren door de lidstaten van de Europese grondwet. Hierdoor werd een veiligheidsstrategie opgebouwd gebaseerd op een dreigingsbeeld.

Ondanks het inmiddels gekend negatief resultaat van de referenda in een aantal lidstaten van de Europese Unie werd op de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken ² van 12 en 13 oktober 2005 besloten om aan OCTA uitvoering te geven.

Het Organised Crime Threat Assessment (OCTA) komt in de plaats van het jaarlijks Organised Crime Situation Report (OCR) eveneens door Europol opgesteld.

Om het OCTA succesvol te laten verlopen heeft Europol aan de Lidstaten de intelligencebehoeften (IR: Intelligence Requirements) overgezonden. Deze werden voorafgaand besproken door de hoofden van de Europol Nationale Eenheden ³ en goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Deze procedure heeft aldus een maximale participatie vanwege de nationale wetshandhavingdiensten in de Lidstaten toegelaten. De IR geven aan de Lidstaten een duidelijke indicatie van de aard van de informatie en gerechtelijke intelligence waar Europol behoefte aan heeft.

De aanlevering van de IR door de Lidstaten wordt gestuurd door de respectievelijke Europol Nationale Eenheden (ENE).

De nationale experts die destijds instonden voor de productie van het OCR worden nu gebruikt om het verzenden van de informatie

en intelligence overeenkomstig de IR te faciliteren.

Europol zal deze Intelligence Requirement eveneens verzenden aan de andere EU agentschappen en organen (zoals EUROJUST en het nieuw agentschap voor de buitengrenzen - FRONTEX) alsook aan derde landen en derde organisaties (zoals INTERPOL).

Nieuw is tevens dat Europol 59 respondenten uit de "private" sector bevrageet.

Het doel is om een dreigingsanalyse te baseren op een zo ruim mogelijke bevraging binnen een multidisciplinair en multi-agency referentiekader.

Het OCTA zal aldus gebruikt worden om de prioriteiten te bepalen van de Europese interne veiligheid.

Europol heeft begin december 2005 de gegevens van de laatste lidstaten ontvangen. Verwacht wordt dat Europol het eerste dreigingsbeeld zal kunnen uitbrengen in april 2006.

De OCTA en de strategische prioriteiten aangenomen door de Raad zullen door Europol gebruikt worden voor het Europol werkprogramma en strategische planning. De OCTA zal eveneens gebruikt worden als een middel voor de Raad bij het bepalen van de strategische prioriteiten voor de andere agentschappen en organen van de Europese Unie die belast zijn met de strijd tegen de criminaliteit.

Wanneer aangewezen kan OCTA eveneens de Raad informeren met betrekking tot de strijd tegen het terrorisme wanneer er een band is tussen terrorisme en georganiseerde criminaliteit. Hier heeft de Raad gekozen voor een compromis tussen enerzijds de Europol bevoegdheden en anderzijds de bevoegdheden van het SITCEN (tweede pijler: Situation Centre inzake terrorisme). Immers is SITCEN belast met de dreigingsanalyse op Europees vlak inzake terrorisme (niet gepersonaliseerde gegevens).

De hoofden van de Europese politiediensten (PCTF: Police Chiefs Task Force) op basis van de

² JBZ Raad

³ Europol Nationale Eenheid (ENE): nationaal contactpunt voor de relaties tussen de nationale wetshandhavingdiensten en Europol (voor België DGJ en CGI)

OCTA bepalen de prioriteiten bij het opstellen van de operationele actieplannen.

De Raad Justitie en Binnenlandse Zaken beveelt tevens de lidstaten aan om de OCTA besluiten als basis te nemen voor het opstellen van nationale strategieën in de strijd tegen de criminaliteit. Voor België zal OCTA vanaf 2007 ongetwijfeld een directe impact hebben bij het opstellen van het Nationaal Veiligheidsplan (NVP).

De beoordeling van de dreiging zal worden gebaseerd op enerzijds de PEST methode (Political, Economic, Social and Technological) waarbij de omgevingsfactoren worden onderzocht met een directe band met de georganiseerde criminaliteit. Anderzijds zal een SWOT analyse (Strengths, Weakness, Opportunities and Threats) gericht zijn naar specifieke aspecten van de georganiseerde criminaliteit in het bijzonder de betrokken personen, criminaliteitstypes en criminele markten.

Patrick Zanders*

BURGEMEESTER, GOUVERNEUR, MINISTER: DE TUSSENKOMST VAN DE (HOGERE) BESTUURLIJKE OVERHEDEN BIJ VERSTORINGEN VAN DE OPENBARE ORDE

"De Regering beoogt met het Generatiepact van 11 oktober 2005, dat 66 maatregelen bevat, meer mensen langer aan het werken te houden. Een aantal van die maatregelen worden door een deel van de bevolking gecontesteerd. Dit heeft reeds aanleiding gegeven tot een aantal acties. Er wordt voor 28 oktober 2005 een nationale betoging aangekondigd."

Het zijn de eerste zinnen van de omzendbrief die de Minister van Binnenlandse Zaken op 24 oktober 2005 richtte aan de provinciegouverneurs, de burgemeesters en de commissaris-generaal van de federale politie, met als onderwerp: "Protest tegen het Generatiepact van de Regering - Hand-

having van de Openbare Orde." Hierin bepaalde de hogere overheid de globale beleidslijnen die t.a.v. de verwachte manifestaties en blokkades op het hele grondgebied dienden te worden toegepast.

Zo schreef de minister onder meer voor dat de vrije doorgang op de openbare weg voor werkwilligen en andere weggebruikers te allen tijde gevrijwaard moest kunnen worden, dat niet getolereerd mocht worden dat handelaars verplicht zouden worden hun handelszaak te sluiten en dat leveringen van noodzakelijke goederen zoals de bevoorrading van ziekenhuizen en apotheken moesten kunnen blijven doorgaan. Blokkades van belangrijke toegangswegen, verkeersknooppunten, bruggen, havens, luchthavens, industriezones, KMO-zones, banken, onderwijsinstellingen, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen, gevangenissen en andere strategische plaatsen dienden vermeden te worden, evenals acties in de diepte die dergelijke blokkeringen tot gevolg zouden kunnen hebben, zoals acties op af- en opritten. Dit alles met toepassing van de principes van het genegotieerd beheer van de publieke ruimte (overleg voor en tijdens de gebeurtenis dat erop gericht is de hinder zo veel mogelijk te beperken).

Subsidiariteit

Of het al dan niet opportuun is om dergelijke federale richtlijnen uit te vaardigen, vergt telkens opnieuw de nodige afwegingen en keuzes, over aangelegenheden die zich in vele gevallen midden in het maatschappelijke debat bevinden.

Werd bovenvermeld initiatief door sommigen de hemel in geprezen, dan werd het door anderen afgedaan als profileringsdrang van een liberale vice-premier om zijn natuurlijke achterban te plezieren, als een inmenging in de gemeentelijke autonomie of nog als een beknotting van het stakingsrecht die de actiebereidheid alleen maar zou vergroten.

Een ander recent voorbeeld, is de houding die de Belgische overheden dienden aan te nemen ten aanzien van de (geïsoleerde) incidenten van brandstichting in voertuigen, vuilnisbakken en

* Juridisch Adviseur bij het Coördinatie - en Crisiscentrum van de Regering (Algemene Directie Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken).